KKV-k versenyjogi megfelelése

Tóth András
a Gazdasági Versenyhivatal elnökhelyettese,
a Versenytanács elnöke

Megfelelés konferencia
2014. november 20., Budapest

Gazdasági Versenyhivatal

Áttekintés

- Versenyjogi megfelelés jelentősége az átmeneti és fejlődő gazdaságokban
- Miért kell a KKV-knak figyelni a versenyjogi megfelelésre?
- Mit tehet egy versenyhivatal?
- Szükséges-e díjazni a megfelelési programok létét?
- Összegzés

Versenyjogi megfelelés jelentősége az átmeneti és fejlődő gazdaságokban

Gazdasági Versenyhivatal

Történelmi adottság

- a **versenyjog** nem kizárólagos, de **alapvető jelentőségű eszköz** a korábbi állami monopóliumok által jellemzett gazdaságokból a **versenyző magángazdaságokba való áttérés szempontjából**
- a modern piacgazdaságba való átmenet nem szünteti meg egyik pillanatról a másikra a korábbi évtizedek **állam által dominált gazdaságban kialakult beidegződéseket** (pl. tervgazdaságokban kialakul az azonos tevékenységeket végzők vállalatok vezetői közötti kooperációs szokás annak érdekében, hogy a központi ágazati elvárásokat teljesíteni tudják)
- ezt csak úgy lehet megváltoztatni, ha a **piacgazdaság állami szervei törekszenek ezen gondolkodásmód megváltoztatására**

Történelmi adósság

- a GVH 2001-ig nem rendelkezett a kartellek vizsgálatára vonatkozó képességekkel (pl. önálló kartellvizsgálati iroda vagy leniency hiánya) és 2010-ig nem fókuszált az attitűd megváltoztatására
- A GVH a 90-es években egyedül a **verseny társadalom általi elfogadásának növelésére** törekedett, arra is a jogalkalmazási gyakorlatán keresztül
  - pl. erőfölényes vállalkozások egyoldalú előnyös/hátrányos magatartásait kifejezetten a végső fogyasztók szempontjából vizsgálta és nem az újonnan piacra lépő első generációs vállalkozások szempontjából
  - pl. a GVH-nak a kezdettől fogva vannak jogosítványai a fogyasztókat megtévesztő kereskedelmi kommunikációkra
- azonban ez a jogalkalmazási fókuszú versenyelfogadási törekvés **nem bizonyult hatékonynak**

Magyarországon az egyik legalacsonyabb a verseny elfogadottsága

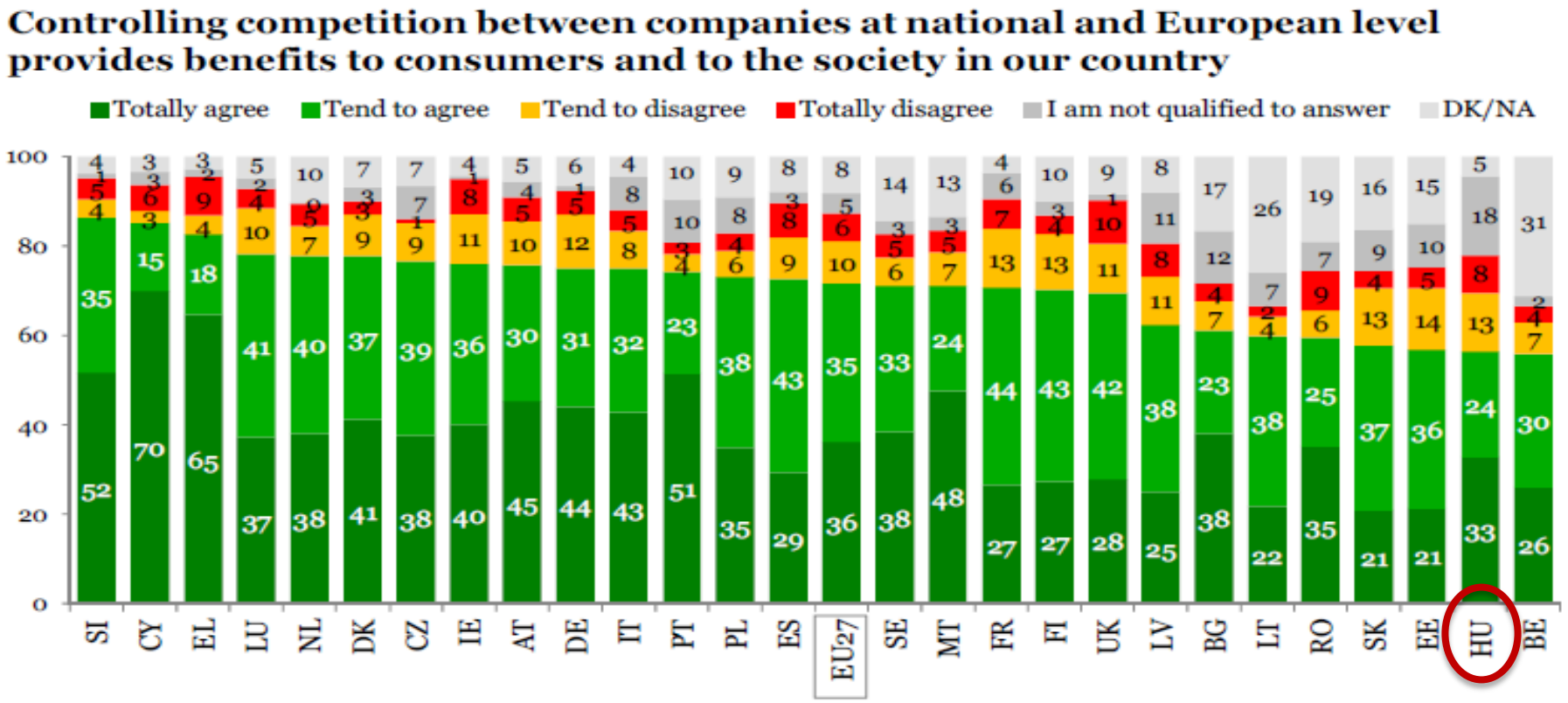

Gazdasági Versenyhivatal

Miért kell a KKV-knak figyelni a versenyjogi megfelelésre?

A KKV-k alkotják a gazdaság gerincét

- **KKV: kevesebb mint**
  - **250** alkalmazott és
  - **50 millió EUR** éves nettó árbevétel
- **a KKV szektor a magyar gazdaságban:**
  - **99,9%-a a regisztrált vállalkozásoknak** KKV
  - a magyar **GDP 58%-t** adja
  - **foglalkoztatás 73%-a**

KKV-k a GVH eljárásaiban

Kartellek
2002-2013

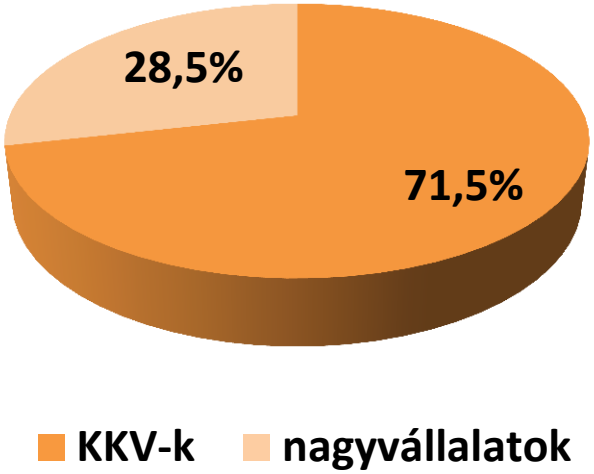

Fogyasztós ügyek
2010-2013

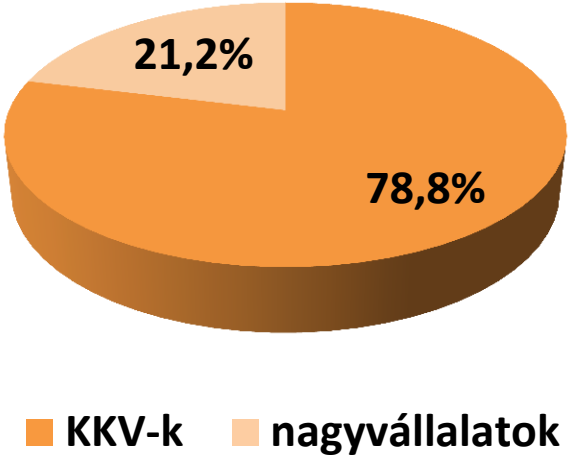

Gazdasági Versenyhivatal

Versenyjog tárgya

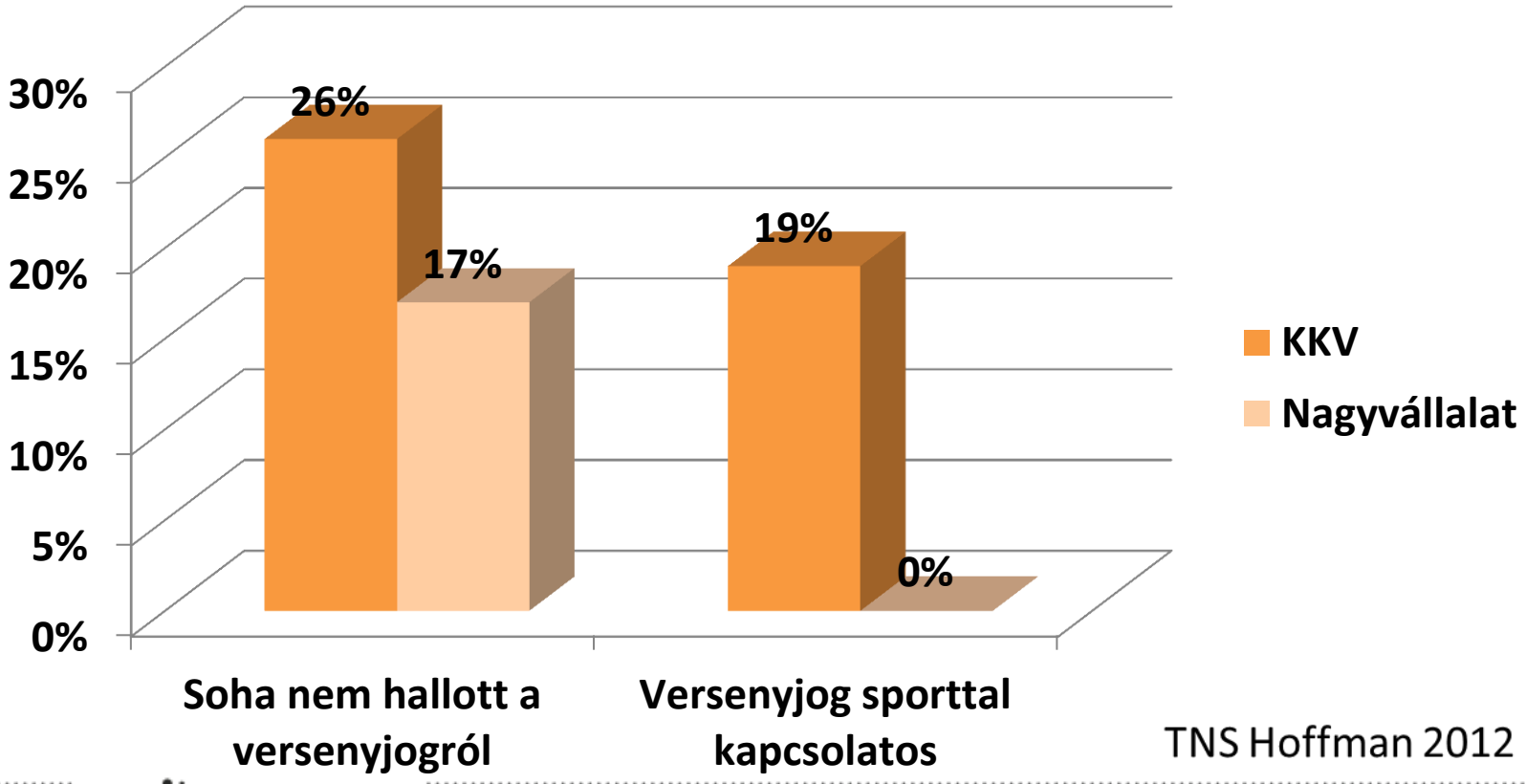

TNS Hoffman 2012

Gazdasági Versenyhivatal

Versenyjog tartalma

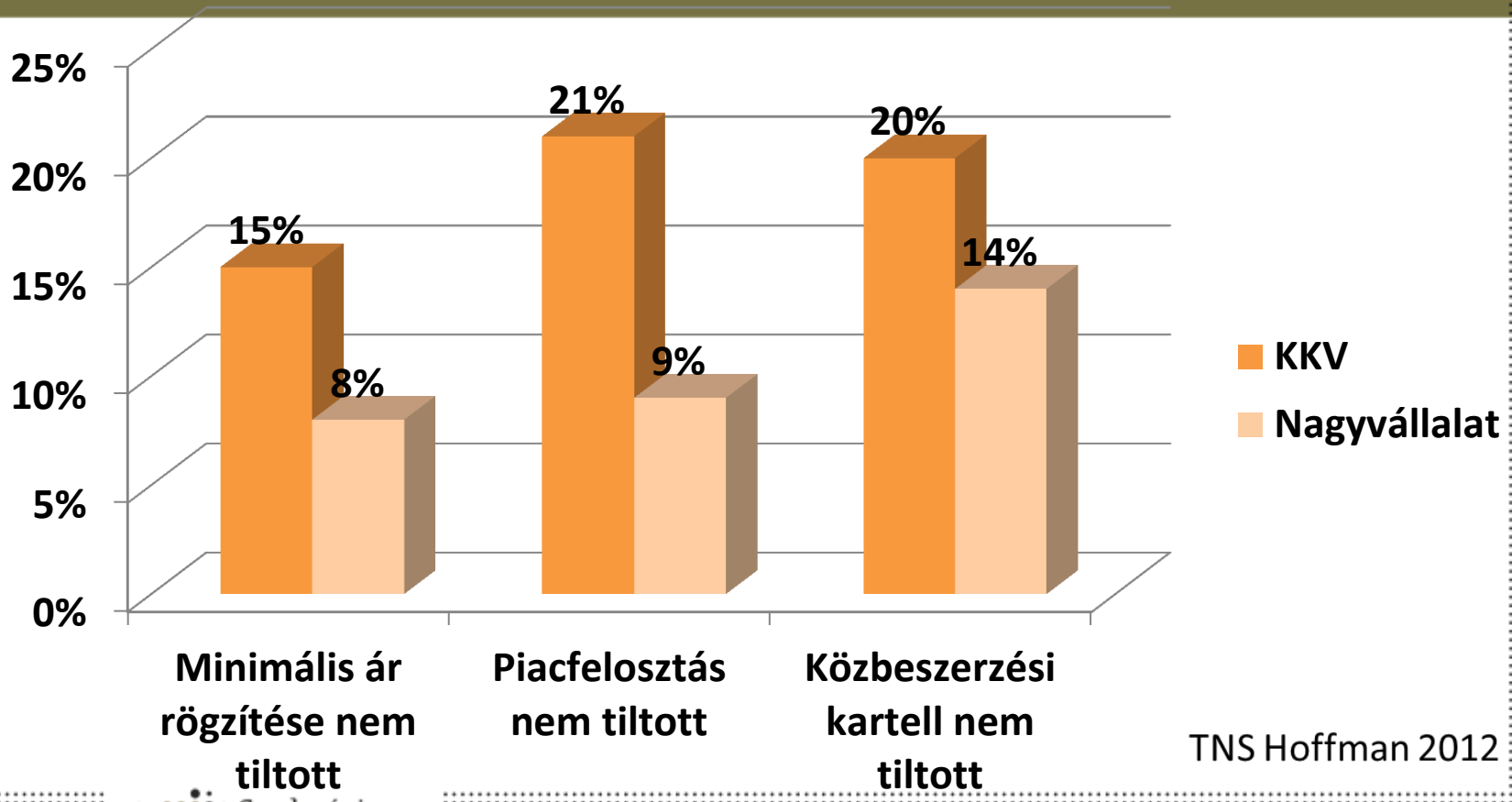

TNS Hoffman 2012

Gazdasági Versenyhivatal

Fttv. tárgya

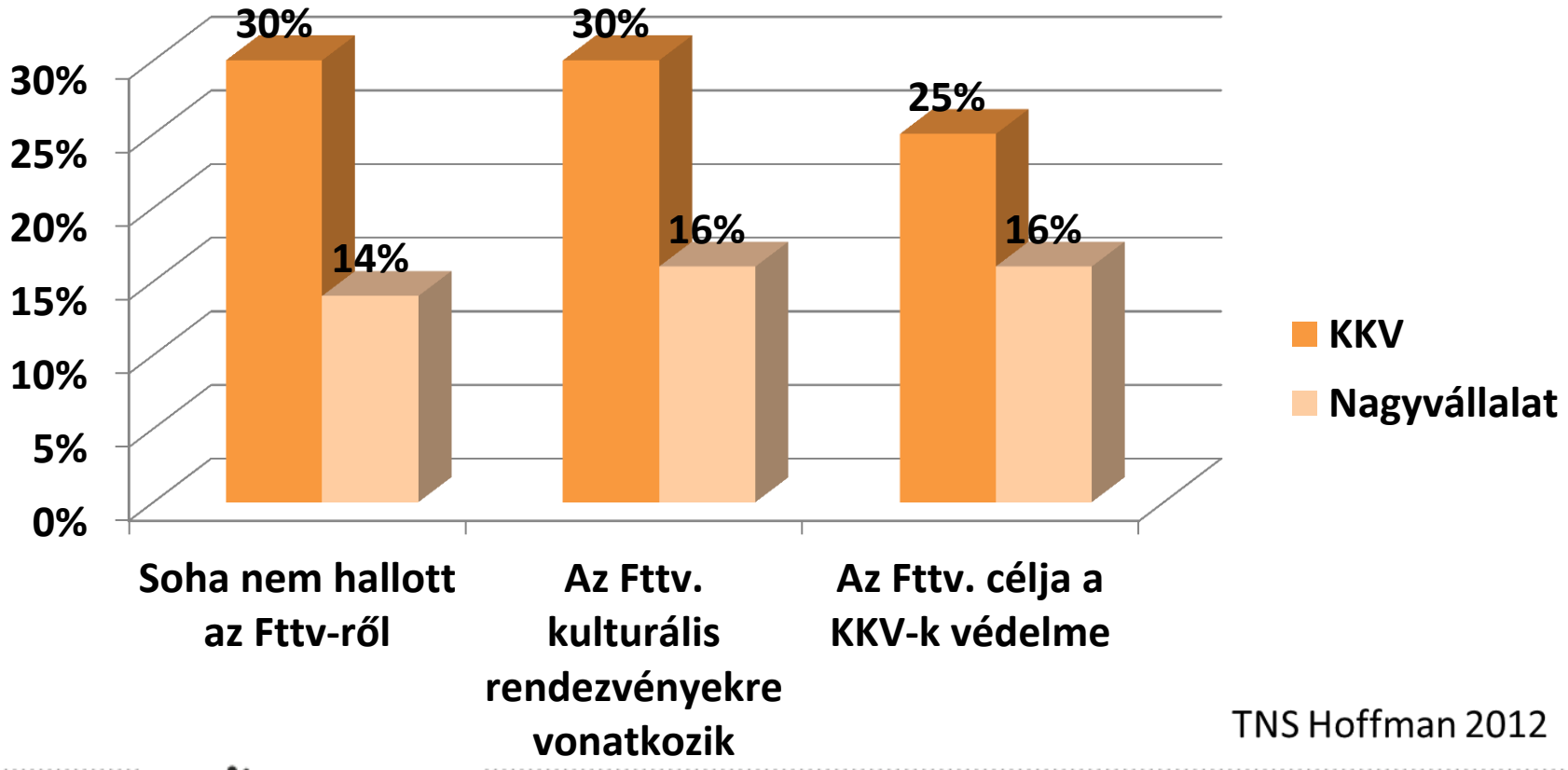

TNS Hoffman 2012

Gazdasági Versenyhivatal

KKV-k a GVH eljárásaiban

év	összes bírságolt eljárás alá vont	összes bírságolt KKV	bírságolt KKV-k aránya az összes bírságolt eljárás alá vonthoz képest	felszámolás alatt lévő KKV	KKV-k és felszámolás alatt lévő KKV-k aránya
2012	69	57	82,6 %	17	29,8 %
2013	107	78	72,9 %	10	12,8 %

Gazdasági Versenyhivatal

Nagyvállalatok

- **szélesebb körű versenyjogi ismereteik** vannak
- **több erőforrással rendelkeznek** és **jobban vannak ösztönözve** arra, hogy modern és etikus vállalati menedzsment eszközöket alkalmazzanak, úgy mint a versenyjogi megfelelés programok azért, hogy **megőrizzék hírnevüket** és **megelőzzék a jogsértések bekövetkeztét**, stb.

Mit tehet a GVH?

Megfelelési programok

- **Transparency International:** (minél alacsonyabb a versenykultúra szintje, annál nagyobb a korrupció veszélye) **vezetőségre kell hatni**, mert a kis vállalkozások esetében ez sokkal hatékonyabb
- **nincsenek meg a szükséges források arra, hogy egy átfogó megfelelési programot fogadjanak el és alkalmazzanak**

  ”A kis- és középvállalkozások esetén mind a megfelelési programok fejlesztése, mind a megfelelés előmozdítására tett erőfeszítések nagyon sikertelenek. Úgy tűnik, hogy ez arra a felismerésre vezethető vissza, hogy a megfelelést előmozdító rendszerek igen nagy terhek árán alakíthatók ki.”
  [**OECD** (2011)]
- **compliance leverage**: a nagyvállalatok gyakran megkövetelik az ő saját megfelelési és etikai szabályaiknak a KKV beszállítóik általi alkalmazását

Oktatási kampányok

- **érthetően elmagyarázni** a KKV-k tevékenységét is érintő versenyjogi szabályokat, hogy a vezetők elköteleződjenek a versenyjogi szabályok betartása mellett
- **lehetséges csatornák** a KKV-khoz: közvélemény kutatások kimutatták, hogy amikor a KKV vezetői információt keresnek jogi kérdésekben, akkor amire támaszkodnak:
  - internet
  - televízió, nyomtatott sajtó
  - könyvelő és könyvvizsgálók
  - jogászuk
  - kamarák, szakmai szervezetek, amelyeknek tagjaik

Oktatási kampányok

- **a GVH Versenykultúra Központja**
  - **együttműködési megállapodásokat** kötött a KKV-kat tömörítő szervezetekkel, könyvelői és könyvvizsgálói szövetségekkel, hogy előmozdítsa a kampányt olyan eseményeken keresztül mint szemináriumok szervezése, GVH által kiadott brosúrák biztosításával
  - **megfelelési weboldalt** (www.megfeleles.hu) indított el, hogy azon keresztül adjon általános tájékoztatást és iránymutatást megfelelési ügyekkel kapcsolatban
  - **megfelelési médiakampányt** indított a 2014-es évben, hogy eljuttassa a köztudatba a versenyjogi megfelelés fontosságát, növelje a versenykultúrát és tudatosítsa a GVH szerepét. A médiakampány mottója: „**tiszta verseny: tiszta nyereség**”

A GVH megfelelési weboldala [www.megfeleles.hu]

VERSENYJOGI MEGFELELÉS

tiszta verseny : tiszta nyereség

MEGFELELÉS | VERSENYFELÜGYELET | VERSENYJOG | AMI NEM FELEL MEG | KARTELL | GAZDASÁGI ERŐFÖLÉNY | JELENTŐS PIACI ERŐ | BEJELENTŐVÉDELEM

Mi a (kőkemény/hard core) kartell?
A kartell egyes fajtái
Hogyan ismerhető fel a kartell?
Mit és mennyit veszít a kartellen az ország, valamennyi polgár?
Mit és mennyit veszíthet a kartellező vállalkozás és cégvezető?

MEGFELELÉS

Megfelelni – de minek?

Miért jó a verseny?

Mikor felel meg egy vállalat a versenyjog előírásainak?

Milyen cégeket érint a versenyjogi megfelelés?

Egyre gyakrabban h eket. Az angol eredeti gazdasági-jogi értelemben összességében arra utal, hogy az adott v ogszabályok szerint, azoknak megfelelve járjon el. Mindezt a gazdasági/piaci ver ersenyjogi megfelelésnek.

Ez a weboldal azért születtek, az itt olvasható információk azt a célt szolgálják, hogy a gazdasági szereplők minél pontosabb képet kapjanak a versenyszabályozásról. Azért, hogy minél jobban megállják a helyüket a versenyben, és eközben minél inkább megfeleljenek a versenyjogi előírásoknak is. Mert ha minél többen tisztán versenyeznek, azzal egyszerre nyer valamennyi vállalat, az egész magyar gazdaság. Tiszta verseny: tiszta nyereség.

Megfelelni – de minek?

A versenyjog nemcsak a jól felfogott gazdasági érdekek tisztességes, fair érvényesítésén, hanem az általánosan elfogadott etikai normák követésén alapul. Ezért amikor versenyjogi megfelelésről beszélünk, ez alatt a jogi, valamint az ezekhez szorosan illeszkedő erkölcsi normák követését, az ezeknek való megfelelést értjük.

A versenyjogi megfelelés ilyen formán egy szemlélet: a gazdasági versenyt szabályozó törvények és normák vállalati gyakorlatba ültetését és

Szükséges-e díjazni a megfelelési programok létét?

Miért ne?

- megfelelési programokat a **bírság csökkentése hiányában is** fogadnak el és alkalmaznak a vállalkozások(ICC Antitrust Compliance Toolkit)
  - *„Egy sikeres megfelelési program meghozza a maga jutalmát. A legfőbb jutalma egy valóban sikeres és hatékony megfelelési programnak az, hogy a vállalkozás nem követ el jogsértő magatartást.”* [**Almunia**, 2011 árpilis 14]
- a megfelelési programok díjazása **jelentős adminisztrációs terhet** róna a hatóságokra abból eredően, hogy a hatóságoknak egyenként kellene vizsgálniuk az egyedien kialakított megfelelési programokat
- a díjazás **diszkriminálná a KKV-kat**, amik nem rendelkeznek olyan anyagi és egyéb forrásokkal, mint a nagyvállalatok
- fontos, hogy a tagállami versenyhatóságok **bátorítsák a megfelelési programok elfogadását**, de ezt **nem a bírságok mérséklésével** kell tenniük

Összegzés

- **Miért kell a KKV-knak figyelni a versenyjogi megfelelésre?**
  - Történelmi adottság
  - Attitűd megváltoztatása
  - KKV-k adják gazdaság gerincét
  - a legtöbb versenyfelügyeleti eljárásban a KKV-k érintettek
  - kisebb a versenyjogi ismeretük
  - korlátozott forrásokkal bírnak
- **Mit tehet a GVH**?
  - oktatási kampányok
- **Kell-e a GVH-nak díjazni a megfelelési programokat?**
  - jelentős adminisztrációs teher
  - diszkriminálná a KKV-kat
  - a vállalkozások alkalmaznak megfelelési programokat bírság csökkentés nélkül is